

थुलुङ (राई) सामा - युके को बिधान सन् = २०११/तथा वि. स. २०६८

प्रस्तावना:-

नेपाल एक बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, र बहुसाँस्कृतिक देश हो । आदिमकालदेखि स्वदेश तथा विदेशमा बसोबास गर्ने बहुजातीय भित्रका "प्राचिन जाती" आदिवासी मुलवासी भूमिपुत्र किराँत समुदाय मध्यका एक छुट्टै थरी, छुट्टै भाषि, किराँत धर्म थुलुङ (राई) समुदाय परम्परागत आफ्नो मौलिक, साँस्कृतिक र भाषिक पहिचानलाई जीवन्त राख्दै आई रहेको एउटै भाषि, एउटै धर्म थुलुङ (राई) हरुलाई एउटै जातीय सामाजिक संस्थामा आवद्ध गर्दै विभिन्न जात जाति, आदिवासी जनजातिहरूसँग आपसी सहयोग, सद्भाव र सहकार्य गरी यस थुलुङ (राई) समुदायको भाषा, धर्म, कला, साहित्य, संस्कार, साँस्कृतिक र इतिहासको खोज अनुसन्धान, लेखन तथा संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकास गर्दै जातीय राजनैतिक हकअधिकार सहितको एक समृद्ध जातिको रूपमा विकास गर्ने महान लक्ष्यलाई पुरा गर्ने बेलायतवासी सम्पूर्ण थुलुङ (राई) हरुको एक साझा संगठन "थुलुङ (राई) सामा युके" लाई एकताको केन्द्र बिन्दु बनाई व्यवस्थित गर्नकोलागि यो विधान निर्माण गरि लागु गरिएको छ ।

परिच्छेद :- १: बिधानको नाम र प्रारम्भ:-

धारा - १: संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

क: संस्थाको नाम "थुलुङ (राई) सामा - युके" र छोटकरीमा (थुरासा) युके तथा अंग्रेजीमा "Thulung {Rai} Society" छोटकरीमा {TRS – UK} हुने छ ।

ख: यो विधानको नाम "थुलुङ (राई) सामा युके" को बिधान सन् २०११/तथा वि. स. २०६८ हुने छ ।

ग: यो विधान प्रथम राष्ट्रिय सम्मेलनद्वारा पारित भए पछि लागु हुने छ ।

धारा -२: कार्यलय:-

संस्थाको कार्यलय कार्यक्षेत्रको अनुकूल हुने गरी संयुक्त अधिराज्य बेलायतको जुन सुकै ठाँउमा राख्न सकिने छ ।

धारा - ३: परिभाषा:- बिषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यो बिधानमा:-

क: "थुलुङ (राई)" भन्नाले नेपालमा प्राचीनकालदेखि बसो - बास गरी आएका र विदेशमा समेत बसो - बास गरी आफ्नो जातीय परम्परा, संस्कार र साँस्कृतिको पालन गर्दै आईरहेका "थुलुङ (राई) भाषी" "थुलुङ (राई)" हरुको समुदायलाई जनाउँद छ ।

ख: "राई" भन्नाले नेपालका विविध जातिहरु मध्येका एक प्राचीन जाति आदिवासी भूमि पुत्र किराँत धर्म किराँत राई समुदायलाई जनाउँद छ ।

ग: "सामा" भन्नाले थुलुङ राई समुदाय भित्र थुलुङ राई भाषामा समुदाय (समाज) भन्ने जनाउँद छ ।

घ: "बिधान" भन्नाले "थुलुङ (राई) सामा - युके" को बिधान सन् - २०११ तथा वि. स. - २०६८ लाई जनाउँद छ ।

ङ: "Thulung {Rai} Society" {TRS – UK} भन्नाले थुलुङ (राई) सामा - युके को अंग्रेजीमा उल्था गरिएको जनाउँद छ ।

च: "कार्य समिति" भन्नाले यस विधान बमोजिम गठित थुलुङ (राई) सामा युके को प्रारम्भिक, जिल्ला तथा क्षेत्रिय र केन्द्रीय कार्य समितिलाई जनाउँद छ ।

छ: "राष्ट्रिय सम्मेलन" भन्नाले यस विधानको धारा - ११ (घ) बमोजिम आयोगजना गरिने "राष्ट्रिय सम्मेलन" लाई जनाउँद छ ।

- ज:** “निर्वाचन” भन्नाले यस विधान अन्तर्गत गठन हुने विभिन्न कार्य समितिहरूको निर्वाचनलाई जनाउँदछ ।
- झ:** “सदस्य” भन्नाले यस विधान अन्तर्गत विभिन्न किसिमका सदस्यता प्राप्त व्यक्तिहरूलाई जनाउँदछ ।
- ञ:** “नियम/विनियम” भन्नाले यस विधान अन्तर्गतको कार्य समितिले बनाइ लागु गरिएका नियम/विनियमहरूलाई जनाउँदछ ।
- ट:** “संयोजक” भन्नाले यस विधान अन्तर्गत गठन गरिने सभा, विभाग तथा अन्य अस्थायी वा स्थायी प्रकृतिका समिति, कार्यदल आदिका प्रमुखहरूलाई समेत जनाउँदछ ।
- ठ:** “सम्मेलन” भन्नाले यस विधान अन्तर्गत प्रारम्भिक, जिल्ला, तथा क्षेत्रिय र राष्ट्रिय सम्मेलनलाई जनाउँदछ ।
- ड:** “विभाग” भन्नाले यस विधान अन्तर्गत गठन गरिने विभिन्न विभागहरूलाई जनाउँदछ ।
- ढ:** “अधिकार प्रत्यायोजित व्यक्ति” भन्नाले यस विधान बमोजिम प्रारम्भिक, जिल्ला तथा क्षेत्रिय र केन्द्रीय कार्य समितिहरूको कुनै कामकोलागि अधिकार दिई खटाईएका व्यक्ति वा प्रतिनिधिहरूलाई जनाउँदछ ।
- ण:** “सभा” भन्नाले थुलुड (राई) सामा - युके को प्रारम्भिक, जिल्ला तथा क्षेत्रिय र केन्द्रीय सभालाई जनाउँदछ ।
- त:** “पदेन सदस्य” भन्नाले थुलुड (राई) सामा - युकेको विधान बमोजिम निर्वाचनको निष्चित प्रकृया पुरा गरी निर्वाचित सदस्यहरू बाहेकका समिति वा अन्य सदस्यहरूलाई जनाउँदछ ।
- थ:** “संस्था” भन्नाले थुलुड (राई) सामा - युके लाई जनाउँदछ ।
- द:** “परिषद” भन्नाले थुलुड (राई) भाषाको संरक्षण र सम्बर्द्धनको समन्वयात्मक विकासको लागि गठन गरिने भाषा तथा साहित्य परिषदको समिति वा विभागलाई जनाउँदछ ।
- ध:** “पदाधिकारी” भन्नाले विभिन्न कार्यसमितिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, महा-सचिव, सचिव, कोषाध्यक्ष, सह-कोषाध्यक्ष, र अन्य सदस्यहरूलाई जनाउँदछ ।

धारा - ४: संस्थाको चिन्ह, छाप, झण्डा र शपथ ग्रहण :-

यस संस्थाको चिन्ह, छाप, झण्डा र शपथ ग्रहणहरू केन्द्रीय कार्यसमितिले निर्णय गरी तोके बमोजिम हुने छ वा थुलुड (राई) सामा - युके ले राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रियको समजदारीमा निर्णय गर्ने छ ।

परिच्छेद - २: उद्देश्य:-

धारा - ५: उद्देश्य:- थुलुड (राई) सामा युके को उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम हुने छन् ।

क: सम्पूर्ण थुलुड (राई) हरु एकताको केन्द्र बिन्दु भई थुलुड (राई) हरुको भाषा, लिपि, धर्म, कला, सांस्कृतिक र ईतिहासको गहन खोज अनुसन्धान, लेखन तथा संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै जाने र सो कार्य गर्नेलाई सहयोग पुऱ्याउने ।

ख: आदिवासी भूमि पुत्र थुलुड (राई) जातिमा तत्सम्बन्धी अधिकारको जन चेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

ग: नेपाली मुलका अन्य आदिवासी तथा जनजातिका संघ संस्थाहरू वीच पारसपारिक सहयोग तथा सद्भाव अभिवृद्धि गर्दै वृहत एकताको साथै संस्कृतिको निर्माण जस्ता प्रभावकारी कार्यहरूमा एकाबद्धताको सहयोगको आदान - प्रदान गर्ने ।

घ: थुलुड (राई) हरुको वंशावली खोज गरी त्यसलाई पुस्तकको रूपमा प्रकाशन गर्ने (कारणहरू ३ पुष्ताको वंशावली खोज गरी संसार भरिने लागु गरिएको हुदा)

ङ: विभिन्न संघ संस्थाहरूसंग मिलि वा आफैले गोष्ठी, सभा, सम्मेलन र विविध विषयको प्रतियोगिताहरूको आयोजना गरी पुरष्कारहरू र छात्र वृतिको कोष स्थापना गर्दै जाने ।

च: राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय आदि बासी जनजातीय उत्थानमा कृयशील र सामाजिक संघ/संस्थाहरु बीच सम्पर्क गरी सहयोग आदन - प्रदान गर्ने ।

छ: राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय दातृ संघ/संस्थाहरुसंग सहयोग लिई शिक्षा, स्वास्थ्य, आर्थिक, सामाजिक स्तर उठाउनको लागि विविध कार्यक्रमहरुको आयोजना गर्दै जाने ।

ज: जैविक तथा भुस्वामित्व, प्राकृतिक श्रोत साधनहरुमा थुलुङ (राई) हरुको हक - अधिकार स्थापित गर्न पहल गर्दै जाने ।

झ: संयुक्त अधिराज्य बेलायत बाहिर बसोबास गर्ने थुलुङ (राई) हरुले आफ्नो **जातीय**, विकास र एकताको लागि स्थापित संघ/संस्थाहरुसंग समन्वय राखी अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क समिति निर्माण गरि थुलुङ (राई) हरुको धर्म संस्कृति, पहिचान साथै राजनितिक हक अधिकारको चेतना अभिवृद्धि गराउने ।

ञ: थुलुङ (राई) थरीको हक अधिकार प्राप्तिको लागि कृयशील हुने ।

परिच्छेद - ३: सदस्यता सम्बन्धि ब्यबस्था:-

धारा - ६: सदस्यको योग्यता:- थुलुङ (राई) सामा - युके को विधान स्वीकार गरी १८ वर्ष उमेर पुगेका थुलुङ (राई) सामा - युके को सेवा गर्न ईच्छुक नेपाली मुलका नागरिक जो सुकैले पनि सदस्यता प्राप्त गर्न सक्ने छन् । साथै परिवारका श्रीमतीले र १८ वर्ष उमेर नागेका सबै बालिक मत प्राप्त नानीहरु समेतले लिन पाउने छन् ।

धारा - ७: सदस्यताको प्रकार:- यस संस्थाबाट देहाय बमोजिमको सदस्यता प्राप्त गरिने छ ।

क: साधारण सदस्यता ।

ख: आजीवन सदस्यता ।

ग: संरक्षक सदस्यता ।

घ: विशिष्ट संरक्षक सदस्यता ।

धारा - ८: सदस्यता शुल्क र प्राबधानहरु:- सदस्यता शुल्क र प्राबधानहरु देहाय बमोजिमका सदस्यता प्रदान गरिने छ ।

क: “साधारण सदस्यता शुल्क” = £१०.०० तिरी प्रत्यक ३ वर्षको लागि साधारण सदस्यता प्राप्त गर्न सकिने छ । त्यसपछि पुन हरेक ३ वर्षमा शुल्क £१०.०० तिरी अनिवार्य नबिकरण गर्नु पर्ने छ ।

ख: “आजीवन सदस्यता शुल्क” = £५०.०० तिरी संस्थाको नीति र कार्यक्रम प्रति समर्पित रहि योग्यता ब्यक्तिहरु यस संस्थाको आजीवन सदस्यता बन्न सक्ने छन् ।

ग: “संरक्षक सदस्यता शुल्क” = £१००.०० तिरी यस संस्थाको लागि आर्थिक, सामाजिक, कार्यक्रमहरुमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनु हुने विभिन्न ब्यक्तिहरुलाई थुलुङ (राई) सामा - युके केन्द्रिय कार्या समितिको बैठकले निर्णय गरेको ब्यक्तिहरुलाई यस संस्थाको संरक्षक सदस्यता प्रदान गर्ने छ ।

द्रष्टव्य:-

१: आफ्नो कार्य ब्यवस्थाले संस्थामा आवध्दा हुन नसकिने तर यस संस्था प्रति आर्थिक, सामाजिक कार्यक्रमहरुमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनु हुने विभिन्न ब्यक्तिहरुलाई थुलुङ (राई) सामा - युके केन्द्रिय कार्यसमितिले निर्णय गरि संरक्षक सदस्यता प्रदान गर्ने छ । विभिन्न ब्यक्तिहरुलाई “थुलुङ (राई) सामा - युके” केन्द्रिय कार्यसमितिले निर्णय गरि संरक्षक सदस्यता प्रदान गर्ने छ ।

२: “थुलुङ (राई) सामा - युके” को सम्पूर्ण सदस्य महानुभावहरुको हीतलाई ध्यानमा राखि संरक्षक दस्यता शुल्क (किस्ता - किस्ता) गरेर पनि यस संस्थाको संरक्षक सदस्यता बन्न सकिने प्राबधान राखिएको ।

घ: “विशिष्ट संरक्षक सदस्यता शुल्क” = ₹२००.०० तिरी यस संस्थाको लागि आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, तथा शैक्षिक क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योदान पुऱ्याउनु हुने विभिन्न व्यक्तिहरुलाई थुलुङ्ग (राई) सामा - युके केन्द्रिय कार्यसमितिको बैठकले निर्णय गरेको व्यक्तिहरुलाई यस संस्थाको विशिष्ट संरक्षक सदस्यता प्रदान गर्ने छ ।

द्रष्टव्य:-

१: आफ्नो कार्य ब्यवस्थाले संस्थामा आबद्ध हुन नसकिने, तर यस संस्था प्रति आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक तथा शैक्षिक क्षेत्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउनु हुने र यस संस्थाको “विशिष्ट संरक्षक सदस्यता” बन्नलाई रुचि र ईच्छा भएका विभिन्न व्यक्तिहरुलाई “थुलुङ्ग (राई) सामा - युके” केन्द्रिय कार्यसमितिको बैठकले निर्णय गरि यस संस्थाको “विशिष्ट संरक्षक सदस्यता” प्रदान गर्ने छ ।

२: “थुलुङ्ग (राई) सामा - युके” का सम्पूर्ण सदस्य महानुभावहरुको हीतलाई ध्यानमा राखि “विशिष्ट संरक्षक सदस्यता” शुल्क (किस्ता - किस्ता) गरेर पनि यस संस्थाको “विशिष्ट संरक्षक सदस्यता” बन्न सकिने प्रावधान राखिएको छ ।

ङ: “मानार्थ (Complimentary) सदस्यता” समाजसेवि तथा थुलुङ्ग (राई) समुदायको भाषा, लिपि, साहित्य, कला, धर्म, संस्कृति र ईतिहास आदि विषयमा उल्लेखनिय योगदान पुऱ्याउनु हुने स्वदेशी तथा विदेशी नागरिक व्यक्तिहरुलाई “थुलुङ्ग (राई) सामा - युके” केन्द्रिय कार्य समितिको बैठकले निर्णय गरि यस संस्थाको “मानार्थ सदस्यता” प्रदान गर्ने छ ।

धारा - ९: सदस्यताको अयोग्यता:-

देहाय बमोजिमका व्यक्तिहरु यस संस्थाको लागि “अयोग्य” ठहरिने छन् ।

क: मानसिक ठिक नभएको । (मगज विग्रेको व्यक्ति)

ख: थुलुङ्ग (राई) समुदायको परम्परा, भाषा, संस्कार र संस्कृतिमा घृणा वा दोष फैलाउने व्यक्ति ।

ग: नैतिक पतन देखिने र फौजदारी अभियोगमा सजाय पाएको व्यक्ति ।

घ: १८ बर्ष उमेर नपुगेको व्यक्ति ।

परिच्छेद - ४: कार्यसमितिको गठन, विधि, वार्षिक साधारण सभा र परिषद:-

ब्यवस्था:

धारा - १०: संयुक्त अधिराज्य बेलायतमा प्रारम्भिक, जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रिय कार्य समिति गरी = ४ किसिमका समितिहरु सम्मेलनद्वारा गठन गरिने छ ।

द्रष्टव्य:- जिल्ला कार्य समिति आवश्यक अनुसार सम्मेलनद्वारा निर्णय गरिने छ ।

क: प्रारम्भिक कार्य समिति:-

सम्मेलनद्वारा कम्तिमा = ७ जना सदस्यीय रहने गरी प्रारम्भिक कार्य समिति निर्वाचनबाट गठन गरिने छ । प्रारम्भिक कार्य समितिमा देहाय बमोजिमका पदाधिकारी र सदस्यहरु रहने छन् ।

अध्यक्ष	= १ जना ।
उपाध्यक्ष	= १ जना ।
सचिव	= १ जना ।
कोषाध्यक्ष	= १ जना ।
सदस्यहरु	= ३ जना ।

स्पष्टिकरण:- थुलुङ्ग (राई) हरुको जनसंख्या न्युन भएको क्षेत्र/स्थानको हकमा पायक पर्ने दुई वा सो भन्दा बढी सहरहरु मिलाई प्रारम्भिक कार्य समिति गठन गर्ने सकिने छ ।

ख: जिल्ला कार्य समिति:-

आवश्यकअनुसार सम्मेलनले निर्णय गर्ने छ । चाहेमा सम्मेलनद्वारा कम्तिमा = ११ जना सदस्यीय जिल्ला कार्य समिति निर्वाचनबाट गठन गरिने छ । कार्य समितिमा देहाय बमोजिमका पदाधिकारी र सदस्यहरु रहने छन् ।

हृध्यक्ष	= १ जना ।
उपाध्यक्ष	= १ जना ।
सचिव	= १ जना ।
सह-सचिव	= १ जना ।
कोषाध्यक्ष	= १ जना ।
सह-कोषाध्यक्ष	= १ जना ।
सदस्यहरु	= ५ जना ।

स्पष्टिकरण:- जिल्ला कार्य समिति गठन गर्नको लागि कम्तिमा = ३ वटा प्रारम्भिक कार्य समिसतहरु अनिवार्य हुनु पर्ने छ र जिल्ला कार्य समितिको रुपमा गठन गर्ने सकिने छ ।

ग: क्षेत्रिय कार्य समिति:-

स्कटल्याण्ड, वेल्स, बेलायत र नर्दन आयरल्याण्ड गरी जम्मा = ४ वटा क्षेत्रीय कार्य समितिहरु गठन गर्न सकिने छ । हरेक क्षेत्रिय कार्य समितिमा सम्मेलनद्वारा निर्वाचित देहाय बमोजिमका कम्तिमा = १३ जना पदाधिकारी र सदस्यहरु रहने छन् ।

अध्यक्ष	= १ जना ।
उपाध्यक्ष	= २ जना ।
सचिव	= १ जना ।
सह-सचिव	= १ जना ।
कोषाध्यक्ष	= १ जना ।
सह-कोषाध्यक्ष	= १ जना ।
सदस्यहरु	= ६ जना ।

द्रष्टव्य: “थुलुड (राई) सामा - यूके” केन्द्रीय कार्य समिति बेलायतको जुनै पनि स्थान/ठाउँमा रहन सक्ने प्राबधान रहेको हुदा ।

घ: युके केन्द्रीय कार्य समिति:-

संयुक्त अधिराज्य बेलायतमा बसो - बास गर्नु हुने सम्पूर्ण “थुलुड राई” हरू मिलेर एक उच्च नेतृत्वदायी संस्था “थुलुड (राई) सामा - यूके” को केन्द्रिय कार्य समिति सहयोगदाता, विशिष्ट संरक्षक, संरक्षक, आजीवन सदस्य, प्रारम्भिक कार्य समिति, जिल्ला कार्य समिति, क्षेत्रिय कार्य समिति, भाषा तथा साहित्य परिषद र तत्कालिन कार्य समितिका प्रतिनिधिहरुको राष्ट्रिय सम्मेलनद्वारा निर्वाचित देहाय बमोजिमका बढीमा = १९ जना पदाधिकारी र सदस्यहरु रहने छन् । आवश्यक परेमा अन्य पदाधिकारी र सदस्यहरु थप गर्न सकिने छ ।

अध्यक्ष	= १ जना ।
उपाध्यक्ष	= ४ जना ।
महा-सचिव	= १ जना ।
सचिव	= ४ जना ।
कोषाध्यक्ष	= १ जना ।
सह-कोषाध्यक्ष	= ४ जना ।
सदस्यहरु	= ४ जना । प्रत्येक क्षेत्रबाट एक, एक जना ।

ड: युके केन्द्रीय सचिवालय:-

केन्द्रिय कार्य समितिको दैनिक कार्य सम्पादनलाई सरल बनाउनका लागि समितिका पदाधिकारी मध्येबाट बढीका = ५ जना सदस्यीय युके केन्द्रीय सचिवालय गठन गर्न सकिने छ ।

च: विभाग:-

युके केन्द्रीय कार्य समितिको मात हतमा रहने गरी देहाय बमोजिमको विभागहरु रहने छन् ।

- १: आर्थिक विभाग ।
- २: प्रचार प्रसार, प्रकाशन तथा विदेश सम्पर्क विभाग ।
- ३: कानुनी परामर्श तथा अनुशासन विभाग ।
- ४: महिला तथा युवा विभाग ।
- ५: संथठन तथा प्रशिक्षण विभाग ।

स्पष्टीकरण:- आर्थिक विभागमा कोषाध्यक्ष पदेन संयोजग र अन्य विभागमा कुनै एक केन्द्रीय पदाधिकारी तथा सदस्यको संयोजकत्वमा = बढीमा = ५ सदस्यीय विभागको मनोनयनद्वारा गठन गरिने छ ।

धरा- ११: वार्षिक साधारण सभा र परिषद:-

(धारा - १०) बमोजिम गठन भएको प्रारम्भिक, जिल्ला, क्षेत्रीय र युके केन्द्रीय कार्य समितिले प्रत्येक वर्ष एक वार्षिक साधारण सभा र परिषदको आयोजना गर्ने छन् । यसरी आयोजना गरिएको सभाले सम्बन्धित कार्य समितिले वर्ष भरिमा सम्पन्न गरेको कामको समिक्षा र आय/ब्यायको अनुमोदन गर्ने छ ।

१: प्रारम्भिक साधारण सभा:-

प्रारम्भिक कार्य समितिले प्रत्येक वर्ष प्रारम्भिक सभाको आयोजना गर्ने छ । सभामा आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नुका साथै वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने छ । प्रारम्भिक साधारण सभा देहायका प्रतिनिधित्व हुने छन् ।

अ: प्रारम्भिक कार्य समितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु र सल्लाहकारहरु र,

आ: सम्बन्धित क्षेत्र भित्र रहेका संस्थाका सबै किसिमका सदस्यहरु सहभागी हुन पाउने छन् ।

२: जिल्ला सभा:-

जिल्ला कार्य समितिले प्रत्येक वर्ष सभाको आयोजना गर्ने छ । सभामा आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नुका साथै वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने छ । जिल्ला सभामा देहाय बमोजिमका प्रतिनिधित्व हुने छन् ।

अ: जिल्ला कार्य समितिका पदाधिकारीहरु तथा सदस्यहरु र सल्लाहकारहरु ।

आ: जिल्ला क्षेत्र भित्र रहेका अक्षय कोषदाताहरु, आजीवन सदस्यहरुबाट बढीमा = ६ जना, संरक्षक, विशिष्ट संरक्षक सदस्यहरुमध्येबाट बढीमा = ३ जना र,

इ: जिल्ला क्षेत्रभित्र रहेका प्रत्येक प्रारम्भिक कार्य समितिबाट अध्यक्ष र सचिव गरी = २ जना ।

३: क्षेत्रीय सभा:-

क्षेत्रीय कार्य समितिले प्रत्येक वर्ष क्षेत्रीय सभाको आयोजना गर्ने छ । सभामा आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नुका साथै वार्षिक कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने छ । सभामा देहाय बमोजिमका प्रतिनिधित्व हुने छन् ।

अ: क्षेत्रीय कार्य समितिका सम्पूर्ण पदाधिकारी तथा सदस्यहरु र सल्लाहकारहरु ।

आ: क्षेत्रीय कार्य समितिको क्षेत्रधिकारभित्र रहेका अक्षय कोष दाताहरु, आजीवन सदस्यमध्येबाट बढीमा = ५ जना ।

इ: संरक्षक, विशिष्ट संरक्षक सदस्यमध्येबाट बढीमा = ३/३ जना र क्षेत्रीय कार्य समितिको क्षेत्रधिकारभित्र रहेका प्रत्येक प्रारम्भिक कार्य समितिहरुबाट अध्यक्ष र सचिव गरी = २/२ जना ।

४: केन्द्रीय सभा:-

युके केन्द्रीय कार्य समितिले प्रत्येक वर्ष केन्द्रीय सभाको आयोजना गर्ने छ । सभामा आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नुका साथै वार्षिक कार्यक्रमका तर्जुमा गर्ने छ । केन्द्रीय सभाका देहाय बमोजिमका प्रतिनिधित्व हुने छन् ।

अ: केन्द्रीय कार्य समितिका सम्पूर्ण पदाधिकारी तथा सदस्यशरु र सल्लाहकारहरु ।

आ: प्रत्येक क्षेत्रीय कार्य समितिका अध्यक्ष र सचिब गरी = २ जना (अध्यक्ष र सचिब उपस्थित हुन नसकेको खण्डमा अन्य = २ जना) ।

इ: प्रत्येक जिल्लाका अध्यक्ष र सचिब गरी = २ जना ।

ई: अध्यक्ष कोष दाता, विशिष्ट संरक्षक, संरक्षक सदस्यमध्येबाट बढीमा = ४/४ जना । सम्पूर्ण आजीवन सदस्यमध्येबाट बढीमा = १० जना र भाषा तथा साहित्य परिषदबाट = २ जना ।

उ: केन्द्रीय कार्य समितिले कम्तिमा = ५ जना पर्यवेक्षक मनोनयन गर्न सक्ने छ, तर पर्यवेक्षकले निर्वाचनमा भाग लिन पाउने छैनन् र विभाग तथा उप-समितिका सदस्यहरु केन्द्रीय परिषदको पदेन सदस्य हुने छन् ।

परिच्छेद -५: सम्मेलन:- सम्मेलन, प्रतिनिधिको ब्यबस्ता र मतधिकार:

धारा- १२: सम्मेलन:-

सामान्यता “थुलुङ (राई) सामा - युके” को विधान बमोजिम विभिन्न कार्य समितिले देहाय बमोजिमको प्रत्येक तिन (३) वर्षमा सम्मेलनको आयोजना गर्ने छ ।

क: प्रारम्भिक सम्मेलन:- प्रारम्भिक कार्य समितिले तिन (३) वर्षमा प्रारम्भिक सम्मेलनको आयोजना गरी “धारा - १०” (क) बमोजिमको प्रारम्भिक कार्य समितिको गठन गर्ने छ । तर, समिति गठन हुन अघि एक पटकलाई जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रीय कार्य समिति वा अधिकार प्रत्यायोजित ब्यक्तिद्वारा सम्मेलनको आयोजना गरी प्रारम्भिक कार्य समितिको गठन गर्ने छ । सम्मेलनको प्रारम्भिक कार्य समितिले आर्थिक र प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने छ । प्रस्तुत आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदनका साथै अन्य समसामायिक विषय माथि विस्तृत छलफल गरी प्रस्ताव पारित गर्ने छ । सो को जानकारी जिल्ला कार्य समिति वा माथिल्लो निकायलाई अनिवार्य गराउनु पर्ने छ ।

ख: जिल्ला सम्मेलन:- जिल्ला कार्य समितिले तिन (३) वर्षमा जिल्ला सम्मेलनको आयोजना गरी “धारा -१०” (ख) बमोजिमको जिल्ला कार्य समिति गठनगर्ने छ । तर, प्रथम जिल्ला सम्मेलन भने केन्द्रीय कार्य समितिबाट गठन गरिएको प्रत्यायोजित समितिले सम्मेलनको आयोजना गर्ने छ । सम्मेलनमा जिल्ला कार्य समितिले आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने छ । प्रस्तुत आर्थिक र प्रगति प्रतिवेदनका साथै अन्य समसामायिक विषयहरु माथि विस्तृत छलफल गरी प्रस्ताव पारित गर्ने छ । सो को जानकारी क्षेत्रीय कार्य समिति वा केन्द्रीय कार्य समितिलाई अनिवार्य गराउनु पर्ने छ ।

ग: क्षेत्रीय सम्मेलन:- क्षेत्रीय कार्य समितिले तिन (३) वर्षमा एक पटक क्षेत्रीय सम्मेलनको आयोजना गरी “धारा - १०” (ग) बमोजिमको क्षेत्रीय कार्य समितिको गठन गर्ने छ । तर, प्रथम पटक भने केन्द्रीय कार्य समितिबाट गठन गरिएको प्रत्यायोजित समितिले सम्मेलनको आयोजना गर्ने छ । सम्मेलनमा क्षेत्रीय कार्य समितिले आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने छ । प्रस्तुत आर्थिक र प्रगति प्रतिवेदनका साथै अन्य समसामायिक विषयहरु माथि विस्तृत छलफल गरी प्रस्ताव पारित गर्ने छ । सो को जानकारी केन्द्रीय कार्य समितिलाई अनिवार्य गराउनु पर्ने छ ।

घ: केन्द्रीय सम्मेलन:- युके केन्द्रीय कार्य समितिले प्रत्येक तिन (३) वर्षमा केन्द्रीय सम्मेलनको आयोजना गरी “धारा १०” (ग) बमोजिमको केन्द्रीय कार्य समितिको गठन गर्ने छ । तर, प्रथम केन्द्रीय सम्मेलन भने बेलायतमा बसो-वास गर्ने सम्पूर्ण थुलुङ राईको प्रतिनिधित्व हुने गरी तदर्थ समितिले आयोजलना गर्ने छ । सम्मेलनमा केन्द्रीय कार्य समितिले आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने छ । प्रस्तुत आर्थिक र कार्य प्रगति प्रतिवेदनका साथै अन्य सम-सामायिक विषयहरु माथि विस्तृत छलफल गरी प्रस्ताव पारित गर्ने छ ।

२: प्रतिनिधिको ब्यबस्था:-

प्रारम्भिक, जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रीय सम्मेलनमा देहाय बमोजिमका प्रतिनिधिको ब्यबस्था हुने छ ।

क: प्रारम्भिक सम्मेलन:- प्रारम्भिक कार्य समितिका पदाधिकारीहरु र सदस्यहरु वा आयोजक समिति सदस्यहरु, सल्लाहकारहरु र देहायका व्यक्तिहरु “प्रारम्भिक सम्मेलनको” प्रतिनिधि बन्ने छन् ।

१: सम्बन्धित बस्ती वा क्षेत्रमा बसोबास गर्ने “थुलुङ (राई) सामा - यूके” का साधरण सदस्यता प्राप्त व्यक्ति, अक्षकोष दाता, प्रारम्भिक कार्य समितिका पदाधिकारीहरु र सदस्यहरु सम्मेलनमा उमेद्वार हुन र मतदान गर्न पाउँने छन् ।

ख: जिल्ला सम्मेलन:- जिल्ला कार्य समितिका पदाधिकारीहरु र सदस्यहरु वा आयोजक समिति सदस्यहरु, सल्लाहकारहरु र देहाय बमोजिमका व्यक्तिहरु “जिल्ला सम्मेलनको” प्रतिनिधि बन्ने छन् ।

१: जिल्ला क्षेत्र रहेका प्रत्येक प्रारम्भिक कार्य समितिहरुबाट अध्यक्ष र सचिव र अन्य = ३ जना गरी जम्मा = ५ जना ।

२: सम्बन्धित क्षेत्रका आजीवन सदस्यहरु = ६ जना संरक्षक र विशिष्ट संरक्षक सदस्यहरु र अक्षकोष दाताहरु लगायत

ग: क्षेत्रीय सम्मेलन:- क्षेत्रीय कार्य समितिका पदाधिकारीहरु र सदस्यहरु वा आयोजक समितिहरु, सदस्यहरु र सल्लाहकारहरु देहाय बमोजिमका व्यक्तिहरु “क्षेत्रीय सम्मेलन” प्रतिनिधि बन्ने छन् ।

१: प्रत्येक प्रारम्भिक कार्य समितिहरुबाट अध्यक्ष र सचिव = २ जना र अन्य = २ जना गरी जम्मा (४) जना ।

२: सम्बन्धित क्षेत्रका प्रत्येक जिल्ला कार्य समितिबाट अध्यक्ष र सचिव = २ जना र अन्य = ३ जना गरी जम्मा = (५) जना ।

३: सम्बन्धित क्षेत्रका आजीवन सदस्यहरु = १० जना सम्म संरक्षक र विशिष्ट संरक्षक सदस्यहरुमध्येबाट = ५/५ जना, अक्षकोष दाताहरुबाट = २ जना र “थुलुङ (राई) सामा - यूके” मा आबद् भाषा तथा साहित्यबाट = २/२ जना ।

घ: राष्ट्रिय सम्मेलन:- यूके” केन्द्रीय कार्य समितिका पदाधिकारीहरु र सदस्यहरु, विषयगतका विभागीय सदस्यहरु, सल्लाहकारहरु, र देहाय बमोजिमका व्यक्तिहरु “राष्ट्रिय सम्मेलनको” प्रतिनिधि बन्ने छन् ।

१: प्रत्येक प्रारम्भिक कार्य समितिहरुबाट अध्यक्ष र सचिव गरी = २ जना र अन्य = १ जना गरी जम्मा = ३ जना ।

२: प्रत्येक जिल्ला र क्षेत्रीय कार्य समितिहरुबाट अध्यक्ष र सचिव गरी = २ जना र अन्य गरी = २ जना गरी जम्मा (४) जना ।

३: आजीवन सदस्यहरुबाट = १० जना संरक्षक र विशिष्ट संरक्षक सदस्यहरुबाट = ५/५ जना, अक्षकोष दाताबाट = २ जना ।

४: “थुलुङ (राई) सामा - यूके “ मा आबद् भाषा तथा साहित्यबाट = ३/३ जना ।

दृष्टव्य: प्रारम्भिक, जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रीय कार्य समितिमा महिलाहरुलाई ३३% सहभागी गराउँने ।

धारा-१३: कार्य समितिको बैठक:-

प्रारम्भिक, जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रीय कार्य समितिको बैठक सामान्यतया प्रत्येक = ३ महिनामा नबढाईकन एक पटक र (बर्षमा = ४ पटक पूर्ण बैठक) कार्य समितिले तोकेको स्थान र समयमा बस्ने छ । तर, आवश्यक भएमा आकस्मिक बैठकहरु पनि कार्य समितिले तोकेको स्थानमा र समयमा बस्न सक्ने । गणपूरक संख्या सम्पूण सदस्य संख्याको प्रत्येक पटकलाई = ५१% मानिने छ । तर, केन्द्रीय कार्य समितिको हकमा भने केन्द्रीय सचिवालयले निर्धारण गरेको समयमा बैठक बस्ने छ र केन्द्रीय कार्य समितिको पूर्ण बैठकको हकमा भने = ३३% उपस्थितिलाई पनि गण पूरक संख्या मानिने छ ।

धारा-१४: कार्य समिति, सचिवालय, सभा र विभागको काम कर्तव्य र अधिकार:-

कार्य समिति, सचिवालय, सभा र विभागको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुने छन् ।

१: प्रारम्भिक कार्य समिति:

क: कार्यलय संचालन गर्ने ।

ख: प्रारम्भिक सम्मेलनद्वारा पारित र निर्णयहरू कार्यन्वयन गर्ने ।
 ग: साधरण सदस्यता वितरण तथा नबिकरण गर्ने ।
 घ: माथिल्लो समिति र तहबाट प्राप्त भएका परिपत्र र निर्देशनहरूको पालना गर्ने गराउने ।
 ङ: प्रारम्भिक सम्मेलन र सभाको आयोजना गर्ने र साथै अन्य विविध कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्ने ।
 च: समितिको आर्थिक कोष खडा गर्ने, लेखा परिक्षण जिल्लाबाट गराउने र अक्षयकोष स्थापनाको लागि पहल गर्ने ।
 छ: बजेटको तर्जुमा गर्ने र चल-अचल सम्पतिको संरक्षण गर्ने ।
 ज: संस्थाको उद्देश्य पुरा गर्नकोलागि विविध किसिमका कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्ने ।
 भ: थुलुङ राईहरूको संस्कृति तथा संस्कारको पालना र संरक्षण गर्ने ।
 ञ: समितिले गरेको कार्य प्रगति र आर्थिक प्रतिवेदन नियमितरूपमा जिल्ला कार्य समितिमा पठाउने ।
 ट: कुनै पदाधिकारी र सदस्यहरू नियमित - ३ पटक बैठकमा बिना सूचना अनुपस्थित भएमा पदबाट हट्न सक्ने, राजीनामा स्वीकृत गर्ने र रिक्त (पद) स्थानहरूको पद पूर्ति गर्ने ।

२: जिल्ला कार्य समिति :-

क: कार्यालय संचालन गर्ने र चल-अचल सम्पतिको संरक्षण गर्ने ।
 ख: जिल्ला सम्मेलन र सभाको आयोजना गर्ने ।
 ग: जिल्ला सभा र सम्मेलनले पारित गरेको प्रस्ताव र निर्णयहरू कार्यन्वयन गर्ने ।
 घ: बजेट तर्जुमा गर्ने र माथिल्लो समितिबाट लेखापरिक्षण गराउने ।
 ङ: केन्द्रीय तथा क्षेत्रीय समितिको परिपत्र र निर्देशनको पालना गर्ने, गराउने ।
 च: प्रारम्भिक कार्य समितिलाई निर्देशन दिने, अनुगमन र निरीक्षण गर्ने ।
 छ: थुलुङ राईहरूको संस्कृति, संस्कारको पालना र संरक्षण गर्ने, गराउने ।
 ज: अन्य समान उद्देश्य भएका जातीय संघ/संस्थाहरूसंग समन्वय गरी कार्य गर्ने ।
 भ: संस्थाको उद्देश्य पुरा गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्ने ।
 ञ: निर्णय र पारित गरेका कार्य प्रगति र आर्थिक प्रतिवेदन माथिल्लो समितिमा पठाउने ।
 ट: आजीवन तथा साधरण सदस्यता वितरण र नबिकरण गर्ने ।
 ठ: आर्थिक कोष खडा गर्ने र अक्षय कोष स्थापनाको लागि पहल गर्ने ।
 ड: कुनै पदाधिकारी र सदस्यहरू नियमित = ३ पटक बैठकमा बिना सूचना अनुपस्थित भएमा पदबाट हटाउने, राजीनामा स्वीकृत गर्ने र रिक्त (पद) स्थानको पद पूर्ति गर्ने ।

३: क्षेत्रीय कार्य समिति :-

क: कार्यालय संचालन गर्ने र कर्मचारी नियुक्तिको अनुमोदन गर्ने ।
 ख: विधानमा उल्लेख भएका सदस्यताहरू वितरण गर्ने ।
 ग: बैठक, क्षेत्रीय सम्मेलन र सभाको आयोजना गर्ने ।
 घ: सम्मेलन र सभाले पारित गरेका प्रस्ताव र निर्णयहरू कार्यन्वयन गर्ने तथा केन्द्रीय कार्य समितिमा पठाउने ।
 ङ: वार्षिक कार्यक्रम बनाउने, बजेटको तर्जुमा गर्ने र संचालन गर्ने ।
 च: आर्थिक कोष खडा गर्ने र अक्षय कोषहरूको संरक्षण गरी संचालन गर्ने ।
 छ: मात-हतका सभा, विभाग र समितिहरूलाई निर्देशन दिने, अनुगमन र निरीक्षण गर्ने ।
 ज: संस्थाको उद्देश्य प्राप्तिकालागि कार्यरत रहने र प्रचार - प्रसार गर्ने ।
 भ: थुलुङ राईहरूको संस्कार, संस्कृतिको पालना गर्ने र विस्तार तथा संरक्षण गर्ने, गराउने ।
 ञ: पदाधिकारी र सदस्यहरू पूर्ण बैठकमा नियमित = ३ पटक सम्म बिना सूचना अनुपस्थित भएमा पदबाट हटाउने, राजीनामा स्विकृत गर्ने र (पद) रिक्त स्थानको पद पूर्ति गर्ने ।

४: केन्द्रीय कार्य समिति:-

क: कार्यालय संचालन गर्ने र कर्मचारी नियुक्तिको अनुमोदन गर्ने ।
 ख: विधानमा उल्लेख भएका सदस्यताहरू वितरण गर्ने ।
 ग: बैठक, राष्ट्रिय सम्मेलन र सभाको आयोजना गर्ने ।
 घ: सम्मेलन र सभाले पारित गरेका प्रस्ताव र निर्णयहरू कार्यन्वयन गर्ने ।
 ङ: वार्षिक कार्यक्रम बनाउने, बजेटको तर्जुमा गर्ने र लेखा परीक्षक नियुक्ति गर्ने ।
 च: कार्यक्रम तय गरी कार्यन्वयन गर्ने, लेख परीक्षण गराउने र चल-अचल सम्पतिको संरक्षण गर्ने ।
 छ: आर्थिक कोष खडा गर्ने र अक्षय कोषहरूको संरक्षणगरी संचालन गर्ने ।
 ज: मात-हतका सभा, विभाग र समितिहरूलाई निर्देशन दिने, अनुगमन र निरीक्षण गर्ने ।
 भ: संस्थाका उद्देश्य प्राप्तिकोलागी कार्यरत रहने र प्रचार-प्रसार गर्ने ।
 ञ: थुलुङ राईहरूको संस्कार, संस्कृतिको पालना, संरक्षण र विस्तार गर्ने, गराउने ।
 ट: अन्य समान उद्देश्य भएका जातीय संघ/संस्थाहरूसंग संबन्ध स्थापित गरी कार्य गर्ने ।

ठ: विधान संशोधन गर्नु परेमा प्रस्ताव तय गरी राष्ट्रिय सम्मेलनमा पेश गर्ने ।

ड: पदाधिकारी र सदस्यहरू पूर्ण बैठकमा नियमित = ३ पटक सम्म बिना सूचना अनुपस्थित भएमा र सचिवालयको हकमा नियमित = ४ पटक सम्म बैठकमा बिना सूचना अनुपस्थित भएमा पदबाट हटाउन सक्ने र राजीनामा स्वीकृत गर्ने साथै रिक्ता स्थानको पद पूर्ति गर्ने ।

ढ: आवश्यकता अनुसार विभाग, सभा, समिति, भातृ संगठन र उप-समितिहरू गठन गर्ने र बिगठन गर्न सक्ने छ ।

ण: अन्य देश-विदेशमा संचालित थुलुड राईहरूसंग सम्बन्धित संघ/संस्था र आफ्नो जातिको विकास र उत्थानको लागि खोलेको संघ/संस्थाहरूसंग संबन्ध र सहयोगको आदन-प्रदान गर्ने ।

त: आवश्यकता अनुसार भातृ संगठनको निर्माण, अनुगमन तथा निर्देशन दिने संस्थाको विधान अनुसार कार्य नगरेको खण्डमा निलम्बन वा बिगठन गर्न सक्ने छ ।

५: केन्द्रीय सचिवालय:-

कार्यालय संचालन गर्ने, कार्य प्रगति र आर्थिक प्रतिवेदन तयार गर्ने, विभाग, सभा, भातृ र जिल्ला कार्य समितिहरूको प्रगति विवरण नियमित मगाउने, केन्द्रीय कार्य समिति मार्फत पारित भएका प्रस्ताव र निर्णयहरू कार्यन्वयन भए-नभएको सो को अनुगमन गर्ने, निर्देशन दिने, केन्द्रीय कार्यसमितिको बैठक नबसेसम्म आवश्यकता अनुसार सम्पूर्ण कार्यहरू गर्ने ।

छ: विभाग:-

केन्द्रीय कार्य समितिले तोकेको कार्य सम्पादन गर्ने र आ-आफ्नो विभाग अर्न्तगत भएका कार्यहरूको प्रगति विवरण नियमित रूपमा केन्द्रीय कार्य समितिमा बुझाउनु पर्ने ।

परिच्छेद -छ: पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार:-

कार्य समितिहरूको पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

१: अध्यक्ष:

क: बैठकको अध्यक्षता गर्ने ।

ख: कार्य समितिहरूको नियन्त्रण, निरिक्षण र परामर्श गर्ने ।

ग: कार्य समितिलाई कृयशील बनाउँदै समान उदेश्य भएका संघ/संस्थाहरूसंग सम्बन्ध स्थापित गर्ने ।

घ: बैठकमा पेश गरिने प्रस्तावहरू तयार गर्न लगाउँने, पारित प्रस्तावहरू कार्यन्वयन गराउँने, नियमित र आकस्मिक बैठकहरू बोलाउँने वा बोलाउँन लगाउँने ।

ड: कार्य समितिको बैठकमा बराबर “मत” भएमा निर्णायक “मत” दिने ।

च: विभिन्न सम्भौताहरूमा हस्ताक्षर गर्ने ।

छ: राजीनामा स्वीकृति गर्ने र आवश्यकता अनुसार अन्य कार्यहरू गर्ने ।

२: उप-अध्यक्ष:

क: अध्यक्षलाई सहयोग पुर्याउँने ।

ख: अध्यक्षको अनुपस्थितिमा अध्यक्षको अभिभारा लिएर काम, कर्तव्य र अधिकार प्रयोग गरी कार्य संचालन गर्ने साथै अन्य तोकिएको कार्यहरू गर्ने ।

३: महा-सचिव, सचिव:-

क: महा-सचिव/सचिवले कार्य समितिको कार्यालयको दैनिक प्रशासनिक रेखदेख गर्ने, संस्थाको तर्फबाट पत्र व्यवहार गर्ने र कार्यालयको कर्मचारीहरूको नियुक्ति गरी मात-हतमा राखी कार्य गर्ने, गराउँने ।

ख: वार्षिक कार्यक्रम बनाउँने, नितिनिर्माण गर्ने र यिनीहरूको कार्यन्वयन गर्ने, गराउँने ।

ग: संस्थाको कागजातहरूको जिम्मा लिने, प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

घ: अध्यक्षको निर्देशन अनुसार बैठक बोलाउँने ।

ड: बैठकमा पेश हुने प्रस्तावहरू तयार गर्ने र पारित प्रस्ताव र निर्णयहरू कार्यन्वयन गर्ने ।

च: सभा र सम्मेलनमा कार्य समितिको तर्फबाट कार्य प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने र प्रस्तावको मस्यौदा पेश गर्ने ।

छ: अध्यक्षसंग परामर्श लिई अन्य आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।

४: सचिव/सह-सचिव:-

महा-सचिव/सचिवलाई सहयोग पुर्याउने, निजको अनुपस्थितिमा महा-सचिव/सचिवको अभिभारा लिएर सम्पूर्ण अधिकार र जिम्मेवारी लिई कार्य गर्ने, बैठकको निर्णयहरु लिपिबद्ध गर्ने र अन्य तोकिएको कार्यहरु गर्ने । अक्षय कोष व्यवस्थापन समितिको सचिव भई कार्य सम्पादन गर्ने ।

स्पष्टिकरण:-

केन्द्रीय कार्य समितिमा महा-सचिव रहने व्यवस्था भएकोले सह-सचिवको कार्य सचिवले गर्नु पर्ने छ ।

५: कोषाध्यक्ष:

क: संस्थाको आम्दानी, खर्चको हिसाब दुरुस्त र पारदर्शिता राख्ने ।

ख: संस्थाको चल-अचल सम्पतिको श्रेप्ता राख्ने र तिनिहरुको जिम्मा लिने ।

ग: आर्थिक कोष निर्माण गर्ने र अध्यक्षको निर्देशन अनुसार कार्य गर्ने ।

घ: लेखा परीक्षण गराउने र वार्षिक अनुमानित बजेट पेश गर्ने, सभा र सम्मेलनमा कार्य समितिको तर्फबाट आर्थिक प्रतिवेदन पेश गर्ने ।

ङ: अध्यक्षसंग परामर्श गरी अन्य आवश्यक कार्यहरु गर्ने ।

६: सह- कोषाध्यक्ष:-

कोषाध्यक्षलाई सहयोग पुर्याउने, निजको अनुपस्थितिमा कोषाध्यक्षको अभिभारा लिई सम्पूर्ण अधिकार र जिम्मेवारी लिएर कार्य गर्ने, अक्षय कोषहरुको पारदर्शिता हिसाब राखी तत् सम्बन्धी कार्य गर्ने र अन्य कार्यहरु गर्ने ।

७: सदस्य:- कार्य समितिको बैठकहरुमा उपस्थित भई बुँदागतरूपमा छलफल गर्ने, राय प्रस्तुत गर्ने, आफुलाई दिएको निम्मेवारीको कार्य सम्पादन गर्ने र संस्थाको उद्देश्य प्राप्तिको लागि कृयशील भई काम गर्नु सदस्यहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार हुने छ ।

परिच्छेद -७: आर्थिक व्यवस्था:-

धारा -१६: आर्थिक श्रोत:-

संस्थाको आर्थिक श्रोत देहाय बमोजिमको हुने छन् ।

क: सदस्यता शुल्क ।

ख: सरकार वा विदेशी (राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय) दातृ संस्थाहरुबाट प्राप्त ऋण तथा अनुदान सहयोग ।

ग: अन्य संचालित कार्यहरु वा प्रकाशनबाट प्राप्त रकम,

घ: अन्य विविधबाट प्राप्त रकमहरु विशिष्ट संरक्षक र संरक्षक सदस्यता केन्द्रीय कार्य समितिबाट वा सचिवालयबाट प्रदान गरिने छन् भने आजीवन र साधसण सदस्यता जिल्ला कार्य समितिबाट प्रदान गरिने छ । साधरण सदस्यता प्रारम्भिक कार्य समितिबाट प्रदान गरिने छ । तर, केन्द्रीय कार्य समितिले मागेको बखत जिल्ला कार्य समितिले मूल धनको = ५०% प्रतिशत रकम केन्द्रीय कार्य समितिमा पठाउनु पर्ने छ र प्रारम्भिक कार्य समितिले = ४०% प्रतिशत रकम केन्द्रीय कार्य समितिमा पठाउनु पर्ने छ ।

धारा -१७: संस्थाको चल-अचल सम्पति:-

संस्थाको चल - अचल सम्पति खरिद वा अनुदान सहयोग प्राप्त गर्न सक्ने छ । जसको स्पष्ट जिन्सी खाता बनाई विवरण साखिने छ ।

धारा -१८: कोष:- संस्थाको नाममा बैक तथा वितीय संस्थामा खाता खोली आर्थिक कारोबार गर्ने छ । अध्यक्ष, महा-सचिव र कोषाध्यक्षको संयुक्त हस्ताक्षर मध्ये कुनै = २ जनाबाट संचालन गर्ने, साथै अक्षय कोषहरु स्थापना गरी विभिन्न विधानहरुमा थुलुड राईहरुलाई छात्रवृत्ति, पुरस्कार, सम्मान, पारिश्रमिक, सहयोग तथा तालिम आदि प्रदान गर्ने छ । जिल्ला र प्रारम्भिक कार्य समितिहरुको हकमा अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्ष अनिवार्यको संयुक्त हस्ताक्षरबाट खाता संचालन गरिने छ ।

धारा -१९: लेखा परीक्षण:-

क: प्रत्येक कार्य समितिहरुले वार्षिक रूपमा लेखा परीक्षण गराउनु पर्ने छ ,

ख: प्रारम्भिक कार्य समितिको जिल्ला कार्य समितिले, जिल्ला कार्य समितिको क्षेत्रीय कार्य समिति वा केन्द्रीय कार्य समिति वा सचिवालयले तोकिएको व्यक्तिबाट र केन्द्रीय कार्य समितिको मान्यता प्राप्त लेखा परीक्षकबाट लेखा परीक्षण गराउनु पर्ने छ । यसरी गरिएको लेखा परीक्षणको प्रतिवेदन राष्ट्रिय परिषद समक्ष पेश गर्नु पर्ने छ ।

परिच्छेद -८: निर्वाचन र विविध:-

धारा -२०: निर्वाचन:- संस्थाको कार्य समितिहरूको निर्वाचन प्रत्येक = ३ वर्षका हुने छ । र केन्द्रीय कार्य समितिको सम्मेलनद्वारा एक अध्यक्ष सहित बढीमा = ५ सदस्यीय एक अध्यक्ष मण्डल गठन गरिने छ । उक्त अध्यक्ष मण्डलले आवश्यक ठानेमा विधानको अधीनमा रही एक निर्वाचन आयोग गठन गरी निर्वाचन सम्बन्धि सम्पूर्ण कार्य सम्मेलन गर्ने छ र यसको निर्णय अन्तिम हुने छ । तर, क्षेत्रीय जिल्ला र प्रारम्भिक कार्य समितिहरूको प्रथम सम्मेलन भने उपल्लो कार्य समितिको पदाधिकारी सदस्यहरू वा अधिकार प्रत्यायोजित व्यक्तिद्वारा तदर्थ समिति तथा आयोजक समिति गठन गरी सम्पन्न गरिने छ । साथै क्षेत्रीय र जिल्ला सम्मेलनको निर्वाचन आयोग गठन गर्दा “यूके केन्द्रीय कार्य समितिको” प्रतिनिधि र प्रारम्भिक सम्मेलनमा “जिल्ला कार्य समितिको” प्रतिनिधि हुन अनिवार्य छ । यूके केन्द्रीय सम्मेलनमा अध्यक्ष कोष दाता, आजीवन, संरक्षक र विशिष्ट संरक्षक सदस्यहरूको प्रतिनिधिहरू सम्बन्धित समिति वा सचिवालयले समूहगत निर्वाचन द्वारा चयन गर्ने छ ।

क: निर्वाचन आयोगका अध्यक्ष र सदस्यहरूले निर्वाचनमा मतदान गर्ने र उम्मेद्वार हुन पाउने छैनन ।

ख: निर्वाचन आयोगको कार्य सम्पन्न भएपछि स्वतः विगठन हुने छ ।

ग: सबै तहका निर्वाचन गोप्य मतदानबाट हुने छ ।

घ: तल्लो कार्य समितिको पदाधिकारी र सदस्यहरू माथिल्लो समितिमा निर्वाचित भई गएमा तल्लो समितिको पद स्वतः रिक्त हुने छ । यसरी रिक्त भएको पद सम्बन्धि समितिले मनोनयनद्वारा “रिक्त पद” पूर्ति गर्ने छ ।

धारा -२१: उम्मेद्वारको योग्यता:- देहायका प्रतिनिधिहरू संस्थाको कार्य समितिमा उम्मेद्वार हुन “योग्य” हुने छैनन ।

क: अध्यक्ष मण्डल तथा निर्वाचन आयोगका अध्यक्ष र सदस्य ।

ख: धारा -९ बमोजिमका व्यक्तिहरू ।

ग: थुलुड (राई) सामा - यूके को सदस्यता नलिएको व्यक्तिहरू ।

धारा -२२: अविश्वासको प्रस्ताव:- संस्थाको जुन सुकै कार्य समितिका पदाधिकारीहरू उपर अविश्वासको प्रस्ताव ल्याउँनु परेमा सम्बन्धित सभा तथा परिषद प्रारम्भिक, जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रीय परिषदको कुल सदस्य संख्याको एक तिहाई सदस्यहरूको हस्ताक्षर भएको अविश्वासको प्रस्ताव सम्बन्धित कार्य समितिका अध्यक्ष समक्ष प्रस्तुत गर्नु पर्ने छ र अध्यक्षले सो प्रस्ताव प्राप्त भएको = ४ महिनाभित्र सम्बन्धित साधारण सभा वा परिषद बोलाई सो प्रस्तावमाथि छलफल गराउँनु पर्ने छ । अविश्वासको प्रस्ताव पारित गर्न सम्बन्धित सभा वा परिषदको उपस्थित सदस्य संख्याको “दुई तिहाई मत” आवश्यक हुने छ । अध्यक्षको विरुद्ध अविश्वासको प्रस्ताव पेश गर्नु परेमा सम्बन्धित समितिका उपाध्यक्ष समक्ष पेश गर्नु पर्ने छ, तर त्यस्तो पदाधिकारी र सदस्यहरूलाई सफाईको मौका दिनबाट बन्चित गरिने छैन ।

धारा -२३: सदस्यता समाप्ति:-

देहायको अवस्थामा पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सदस्यता समाप्त हुने छ ।

क: मृत्यु भएमा ।

ख: मानसिक सन्तुलन बिग्रेमा ।

ग: साधारण सदस्यता नविकरण नगरेमा ।

घ: राजीनामा स्वीकृत भएमा र

ङ: संस्था विपरित कार्य गरेको प्रमाणित भएमा वा अविश्वासको प्रस्ताव पारित भएमा ।

धारा -२४: राजीनामा:- सबै तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको राजीनामा सम्बन्धित समितिका अध्यक्षले स्वीकृत गरी आगामी बैठकमा अनुमोदन गराउँनु पर्ने छ । तर, अध्यक्षको राजीनामाको हकमा सम्बन्धित समितिको बैठकलाई मात्र स्वीकृत गर्ने अधिकार हुने छ ।

धारा -२५: विधान संशोधन:- विधान संशोधन गर्न आवश्यक भएमा सो कुरा यूके केन्द्रीय कार्य समिति मार्फत राष्ट्रिय सम्मेलनमा पेश गरी उपस्थित प्रतिनिधिहरूको “दुई तिहाई बहुमतले” पारित गरेमा आधिकारिक रूपमा संशोधित विधान लागु हुने छ ।

धारा -२६: नियम बनाउने अधिकार:- यूके केन्द्रीय कार्य समितिले आवश्यक अनुसार नियम/विनियम बनाई लागु गर्न सक्ने छ । प्रारम्भिक, जिल्ला र क्षेत्रीय कार्य समितिले नियम/विनियम बनाई यूके केन्द्रीय कार्य समितिबाट स्वीकृत लिई लागु गर्न सक्ने छ ।

धारा -२७: सल्लाहकार:- प्रारम्भिक, जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रीय कार्य समितिले आवश्यक ठानेमा थुलुड राईहरूको विकास र उत्थानमा विशेष योगदान पुऱ्याउन सक्ने व्यक्तिहरू/व्यक्तित्वहरूलाई यस संस्थाको सल्लाहकारमा राखिने छ ।

धारा -२८: संस्थाको विगठन:- संस्थाको विधान बमोजिम कार्य संचालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै कारणबाट “विगठन” गर्नु परेमा सो कुरा यूके केन्द्रीय कार्य समिति मार्फत यूके केन्द्रीय परिषदमा पेश गरी उपस्थित प्रतिनिधिहरूको “दुई तिहाई बहुमतले” पारित गरी संस्थाको “विगठन” गरिने छ । यसरी संस्थाको “विगठन” भएमा संस्थाको (चल-अचल) सम्पतिको स्वामित्व अन्यथा व्यवस्था नभए सम्म “थुलुड (राई) सामा” केन्द्रीय कार्य समिति नेपालमा सार्ने छ ।

धारा -२९: संस्थाको हैसियत:-

क: यो संस्था एक विशुद्ध सामाजिक सेवा भावले स्थापना भएको एक अभिछिन्न उत्तराधिकारवाला स्वाशासित संस्था हुँने छ । यो संस्थाले कुनै व्यक्ति, सरकारी वा गैर - सरकारी संघ/संस्था उपर मुद्दा गर्नु पर्ने भएमा मुद्दा गर्न र प्रतिवाद गर्न सक्ने छ ।

ख: संस्थाको उदेश्य प्राप्तिकोलागि कार्य गर्दा कुनै पदाधिकारी वा सदस्यहरु उपर मुद्दा - मामिला आई परे सो को प्रति रक्षा संस्थाद्वारा पहल गरिने छ ।

धारा - ३०: निष्कृत्य:- यस विधानमा लेखिएका कुराहरु प्रचलित कानून संग बाभिएको हदसम्म स्वतः “निष्कृत्य” हुँने छ ।

धारा - ३१: पदावधि:- प्रारम्भिक, जिल्ला, क्षेत्रीय र केन्द्रीय कार्य समितिहरुको सम्बन्धित सम्मेलनद्वारा निर्वाचित कार्य समितिको “पदावधि = ३ वर्षको” हुँने छ । विशेष परिस्थिति आई परेमा प्रारम्भिक कार्य समितिको जिल्ला कार्य समितिले र जिल्ला कार्य समितिको क्षेत्रीय कार्य समितिले बढीमा = १ वर्ष सम्मको लागि “पदावधि” थप गर्न सक्ने छ ।

क्षेत्रीय र यूके केन्द्रीय कार्य समितिको हकमा त्यस्तो परिस्थिति आई परेमा सोही समितिले बढीमा = १ वर्ष सम्मको लागि कार्य गर्न सक्ने छ, तर त्यस्तो निर्णयलाई आगामी यूके केन्द्रीय परिषदमा पेश गरी अनुमोदन गराउनु पर्ने छ ।

धारा -३२: व्याख्या:- यस विधान र नियमावलीहरुको अन्तिम व्याख्याकार यूके केन्द्रीय कार्य समिति हुँने छ । सो उपर चित्त नबुझेमा आगामी यूके केन्द्रीय सभामा पुनरावेदन गर्न सक्ने छ ।

धारा -३३: कर्मचारीको नियुक्ति:- यस संस्थाले कर्मचारीको नियुक्ति कार्य समितिले तोके अनुसार अध्यक्षले गर्ने छ ।

धारा -३४: खारेजी र बचाउ:- यो संशोधित विधान लागु हुनु भन्दा अगाडि संस्थाको विधान अनुसार गरिएका काम कारबाही यसै विधान अनुसार गरिएको मानिने छ ।

धारा -३५: कार्य कारिणी समिति तथा संस्थापक पदाधिकारीहरु: